

Quddiem l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

Kaz Nru. 078/2018

FO (“l-ilmentatur”)

vs

*Bank of Valletta p.l.c. (C2833) (“BOV”,
“il-provditur tas-servizz” jew “il-Bank”)*

Seduta tal-15 ta’ Jannar 2019

L-Arbitru:

Ra l-ilment li qed isir kontra l-provditur tas-servizz li jittratta l-investment fil-*La Valette Multi Manager Property Fund (“LVMMPPF” jew “Fond”)*, sottofond tal-*La Valette Funds SICAV p.l.c.*

L-ilmentatur ghamel investment fil-Fond ta’ €22,395.83 fit-28 ta’ Frar 2006.¹ L-ilmentatur issottometta li huwa kien talab parir finanzjarju minghand l-ufficjal tal-Bank kif ser jinvesti flusu u gie offrut il-Fond fejn qalulu li dan kien investment garantit.²

L-ilmentatur issottometta li huwa bniedem bla skola u li kien qal lill-provditur tas-servizz li huwa ma jifhimx fl-investimenti. Gie ukoll sottomess li dan l-investment ma kienx jixraq lill-ilmentatur ghax kien investment ghal persuni li kellhom esperjenza fil-proprjetà.³

¹ A fol. 23

² A fol. 4

³ *Ibid.*

L-ilmentatur talab li jigi rifondut il-kumplament tal-investment tieghu fejn indika li ghad fadallu jiehu s-somma ta' €6,380.23. L-ilmentatur talab ukoll li jircievi l-imghax flimkien mas-somma indikata.⁴

Ra r-risposta tal-provditur tas-servizz fl-intier taghha li essenzjalment qiegħda f'dan is-sens:

L-esponent jirrispondi illi t-talbiet tal-ilmentatur ma jistghux jintlaqghu għar-ragunijiet segwenti kif ser jirrizulta f'aktar dettall f'din ir-risposta:

1. Illi in linea preliminari, is-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru m'ghandux il-kompetenza taht il-ligi biex jiddeciedi dwar il-*validità o meno* tal-kuntratt ta' tranzazzjoni, jew jekk jorbotx il-kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet, u semmai tali kwistjoni jekk titqajjem għandha tigi deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili b'mod esklussiv;
2. Illi in linea preliminari ukoll, is-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru għandu qabel xejn jirrifjuta li jeżercita l-poteri tieghu stante tranzazzjoni li għandha s-setgħa ta' sentenza li għaddiet in gudi. ⁵ Mingħajr limitazzjoni għall-generalità tas-suespost dan jirrendi l-ilment *de quo* frivolu w vessatorju *ai termini* tal-artikolu 21(2)(c) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta;
3. Illi in linea preliminari ukoll, u mingħajr pregudizzju għas-suespost, is-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru għandu ukoll jirrifjuta li jeżercita l-poteri tieghu fil-konfront ta' BOV stante illi s-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru għandu s-setgħa li jittratta biss ilmenti li jkunu tressqu minn "klijenti eligibbli";
4. Illi, in linea preliminari u mingħajr pregudizzju għas-suespost, l-intimat BOV m'huwiex il-legittimu kontradittur f'dawn il-proceduri;
5. Illi in linea preliminari ukoll, u mingħajr pregudizzju għas-suespost, l-ilmentatur la għandu d-dritt u lanqas l-interess guridiku li jippromwovi dawn l-istanzi stante li biegh u ttrasferixxa d-drittijiet kollha tieghu inkluzi drittijiet litigjuzi fil-konfront tal-intimat, u allura ma jistax illum jeżercita dritt li m'ghadux tieghu stante li kien gie debitament trasferit *inter alia* lill-

⁴ *Ibid.*

⁵ Artikolu 1729(1) tal-Kodici Civili – Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta

intimat u dan jikkostitwixxi ukoll ksur tad-dritt fundamentali tal-intimat li jgawdi l-proprjetà tieghu;

6. In linea preliminari ukoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilment huwa preskritt:

(i) Kwalunkwe azzjoni li ghandha l-effett li tirrexxindi l-kuntratt li bih l-ilmentatur ittransiga mal-intimat hija preskritta bit-trapass ta' sentejn u dan abbazi tal-artikolu 1222 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta; u

(ii) Minghajr pregudizzju ghas-suespost, anke li kieku ghall-grazzja tal-argument il-kuntratt ta' transazzjoni kellu jigi skartat, it-talbiet tal-ilmentatur msejsa fuq allegazzjonijiet ta' responsabbiltà extra contrattuale jew aquiliana huma preskritti *ai termini* tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta u kwalunkwe talba msejsa fuq xi kuntratt hija preskritta *ai termini* tal-artikolu 2156 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta;

7. Fil-mertu, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilmentatur iddikjara hu stess li kien *experienced investor* u addizzjonalment, l-investment sar fuq bazi ta' *execution only* – jigifieri kellhom jigu segwiti l-istruzzjonijiet tal-ilmentatur u jinxtraw ishma fil-Fond, skont l-istruzzjonijiet tal-ilmentatur stess. L-ilmentatur ma rcieva l-ebda parir mill-Bank ghall-investment li saru fuq bazi ta' *execution only*.

8. Fil-mertu ukoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, fi kwalunkwe kaz l-ilmentatur ma sofra ebda dannu bhala rizultat ta' xi imgiba illegali tal-intimat, u li fl-ebda cirkostanza l-intimat ma huwa responsabbli ghall-hlas lill-ilmentatur ta' kwalsiasi somma in linea ta' danni jew xort'ohra;

9. L-ispejjez ta' dawn l-istanzi ghandhom jigu ssopportati mill-ilmentatur.⁶

Sema' lill-partijiet u ra l-*affidavits* tagghom.

Ra l-atti l-ohra tal-kaz.

⁶ A fol. 50-51

Jikkonsidra:

Preliminari

Sfond u Fatti ewlenin

Fit-13 ta' Settembru 2005, twaqqaf il-*La Valette Multi Manager Property Fund* ("LVMMMPF" jew "il-Property Fund" jew "il-Fond"), sottofond tal-*La Valette Funds SICAV p.l.c.* ("SICAV"). Fir-rigward tal-*La Valette Funds SICAV p.l.c.*, il-*Valletta Fund Management Ltd.* ("VFM") u l-*Bank of Valletta p.l.c.* ("BOV") kienu rispettivament il-*Manager* responsabbli għall-amministrazzjoni generali u l-immanigjar tal-investimenti tas-SICAV u tal-Fond filwaqt li l-BOV gie inkarigat bhala *Custodian* tas-SICAV u tal-Fond.

Il-BOV kien ukoll intermedjarju, biegh u ta pariri lill-investituri tal-Fond, u anke kien inkarigat mid-distribuzzjoni tal-ishma fil-Fond. *Insight Investment Management Ltd.* kienu ingaggati mill-VFM bhala "*Sub-Investment Manager*" sabiex ikunu jistgħu jassistu fl-immanigjar tal-assi tal-Fond.

Dan il-Fond kien licenzjat mill-MFSA bhala fond li kellu jinbiegh bhala *Professional Investor Fund (PIF)* lil investituri ta' esperjenza u dan skont il-ligijiet, regoli, kundizzjonijiet tal-licenzja, *guidelines* li għandhom x'jaqsmu ma' investimenti ta' dan it-tip. Dan ifisser li dan il-Fond kien wiehed regolat u dovut isegwi dawn in-normi.

Dan il-Fond beda jinbiegh fuq skala kbira, fost l-ohrajn mill-*Branches* tal-BOV u inbiegh, mhux biss lil investituri professjonali, imma wkoll lil hafna *retail clients*. Numru kbir ta' investituri hadu sehem f'dan il-Fond referut ukoll fil-qosor f'din id-decizjoni bhala l-"*Property Fund*" jew "LVMMMPF".

Kif rikjest mil-ligi, meta tnieda dan il-Fond hareg is-*Supplementary Prospectus* tal-1 ta' Settembru 2005, u diversi Prospetti Supplimentari ohra.

L-ghan tal-Fond gie deskritt bhala wiehed li jinvesti fil-proprjetà biex jipprovdi lill-investituri tiegħu dhul u tkabbir fil-kapital billi jinvesti f'fondi ohra ta' investimenti li jinvestu fil-proprjetà.

Skont is-*Supplementary Prospectuses* li hargu l-provdituri, kien hemm diversi restrizzjonijiet, fosthom, restrizzjoni kif jinvestu li kienet taqra hekk:

“The limit on the level of gearing that the Fund’s underlying real estate property funds may be exposed to is of a maximum of 100% of their respective net assets.”⁷

F’Settembru 2007, il-prezz ta’ kull sehem beda niezal. Fis-7 t’Awwissu 2008, il-VFM infurmat lill-investituri li kien qed jigi sospiz il-fidi mill-Fond b’effett immedjat liema fidi baqa’ sospiz sal-2010. Dan kien ifisser li min kellu bzonni il-flus u ried jifdi l-investment tieghu ma setax.

Fl-2010 saru laqghat ghall-investituri bl-iskop li jigu mwaqqfa ‘*Side Pocket*’ u ‘*Main Pool*’ li gew deskritti mid-Diretturi tas-SICAV bhala: is-*Side Pocket* li kien jinkludi dawk il-fondi li kien investa fihom il-Fond li kellhom “*it-talbiet ta’ fidwa sospizi jew differiti u/jew issospendew id-determinazzjoni tal-valur nett tal-assi*”, filwaqt li fil-*Main Pool* iddahhlu “*l-assi li kienu zammew livell sufficjenti ta’ likwidità u li ghalihom il-kumpanija tinsab f’pozizzjoni li tistabilixxi valur kredibbli.*”

L-azzjonisti inghataw ishma maghrufin bhala *Side Pocket Shares* u *Main Pool Shares*.

Il-Malta Financial Services Authority (“*MFSA*”), ir-regolatur tas-settur, dehrilha li kellha taghmel diversi inkjesti biex tistabilixxi l-fatti u taghti dawk id-direzzjonijiet li kienet tista’ taghmel skont il-ligi.

Filwaqt li kienu ghaddejjin inkjesti mill-*MFSA* li kien ghadhom ma gewx konkluzi, il-*BOV* ghan-nom tieghu kif ukoll ghall-Grupp *BOV* inkluzo l-*VFM*, ghamel dik li ssejhet Offerta⁸ sabiex jixtri l-ishma tal-investituri fil-fond bil-prezz ta’ €0.75 kull sehem.

Din l-Offerta harget fis-26 ta’ Mejju 2011,⁹ u l-investituri kellhom jiddeciedu jekk jaccettawhiex jew le sat-30 ta’ Gunju 2011.

Din l-Offerta kienet wahda kundizzjonata, it-termini u l-kundizzjonijiet taghha stabbiliti mill-*BOV* minghajr ebda diskussjoni taghhom mal-investituri. Fosthom,

⁷ Din ir-restrizzjoni hija indikata bhala *Investment Restriction (v)* fil-Prospett Supplimentari originali tal-1 ta’ Settembru 2005, u fi Prospetti Supplimentari ohra ta’ wara b’eccezzjoni fis-*Supplementary Prospectus* tat-18 t’Awwissu 2010, fejn hi mnizzla bhala Restrizzjoni Numru (vi). Ghalhekk se tigi referuta fit-text kollu ta’ din id-decizjoni bhala ‘*Investment Restriction (v)*, fil-qosor *IR(v)*’.

⁸ Referuta fit-test kollu ta’ din id-decizjoni wkoll bhala “l-Offerta”.

⁹ Ittra mibghuta mic-*Chairman* tal-*BOV* f’isem il-Grupp *BOV* datata 26 ta’ Mejju 2011.

iddahhlet il-kundizzjoni li min ser jaccetta l-Offerta kien qed jirrinunzja ghal kwalunkwe drittijiet legali li kellu jew jista' jkollu kontra l-Grupp BOV, id-Diretturi tal-Bordijiet taghhom u l-impjegati.

F'ittra li baghat il-BOV lill-investituri¹⁰ inghad lilhom li setghu jaccettaw l-Offerta u setghu ma jaccettawhiex, u gie enfasizzat li ftehim bonarju skont it-termini u kundizzjonijiet tal-istess Offerta kienet l-ahjar triq biex jigu evitati proceduri twal fil-Qorti.

Dawn it-termini tal-Offerta ma kinux accettabbli ghall-MFSA.

Fit-28 ta' Gunju 2011, jigifieri jumejn qabel ma ghalqet l-Offerta, l-MFSA, skont l-Artikolu 15 tal-*Investment Services Act*, harget direttiva lill-BOV li kienet tghid li l-accettazzjoni tal-Offerta kellha tkun minghajr pregudizzju ghad-drittijiet li investituri seta' kellhom ghal kumpens jew, addirittura, li jigu mpoggija fis-sitwazzjoni finanzjarja li kellhom qabel ma ghamlu l-investment fil-Fond.¹¹

Din id-Direttiva kienet giet appellata mill-BOV quddiem il-*Financial Services Tribunal*, però, liema appell ma baqax jigi segwit.

Diversi ilmenti li kienu ghamlu l-investituri mal-MFSA kien ghadhom mhumiex decizi.

Sadanittant, sitt ijiem qabel ghalqet l-Offerta, jigifieri fl-24 ta' Gunju 2011, l-MFSA harget zewg rapporti dwar il-mod kif il-provdituri tas-servizz kienu investew il-flus tal-investituri in konnessjoni mar-restrizzjonijiet ta' investment u dwar il-monitoragg tal-istess Fond.

F'dawn ir-rapporti, l-MFSA sabet li l-BOV u l-VFM kienu ikkommettew diversi nuqqasijiet.

Fir-rapport datat l-24 ta' Gunju 2011,¹² li kien jittratta dwar l-obbligi li kellu l-BOV fil-monitoragg ta' *compliance* mal-*Investment Restrictions* inseriti fil-Prospett Supplimentari, l-MFSA sabet diversi nuqqasijiet, fosthom, li:

¹⁰ *Ibid.*

¹¹ *Media Release 3/11/2011*

¹² *Report on the MFSA's investigation on the manner in which Bank of Valletta p.l.c. fulfilled its duties with regards to the monitoring of compliance with the La Valette Multi Manager Property Fund Investment Restrictions.*

- i. il-BOV applika hazin l-*Investment Restriction (v)* tal-Prospett Supplimentari u, ghalhekk, naqas mill-obbligi tieghu “*of care and diligence required of Licence Holders with regard to their conduct of business*”;¹³
- ii. il-BOV naqas mir-responsabbiltajiet tieghu li jissorvelja li l-Fond jaderixxi mal-*Investment Restriction (v)* u, ghalhekk, ma mexiex mal-obbligu tieghu ta’ “*due care and diligence in the best interests of the Fund and its unit holders*”;¹⁴ li l-BOV ma kellux procedura tajba (*proper procedures*) sabiex ikun jista’ jissorvelja lill-VFM u *Insight* fil-*Leverage Investment Restriction* u ma kisibx informazzjoni bizzejjed sabiex ikun inkonfortat li l-Fond kien qed jigi, “*managed in line with Investment Restriction (v) to enable accurate reporting in the annual Custodian Report to unit-holders*”;¹⁵ li kellu deficjenzi fiz-zamma tar-records tieghu.¹⁶

Minhabba dawn in-nuqqasijiet, l-MFSA imponiet multa amministrattiva fuq il-BOV ta’ €197,995.¹⁷

Fir-rapport l-iehor dwar il-VFM, bl-istess data tal-24 ta’ Gunju 2011, l-MFSA sabet nuqqasijiet fil-qadi ta’ dmirijietha ghal dak li ghandu x’jaqsam mad-dmirijiet taghha ghall-osservanza tal-*Investment Restrictions* tal-Fond. Fost dawn in-nuqqasijiet, l-MFSA semmiet li l-VFM kienet applikat hazin l-*Investment Restriction (v)* u, ghalhekk, “*having therefore fallen short of the level of care and diligence required*” u kisret diversi regoli li kienu japplikaw ghalha u ma kinetx agixxiet fl-interess tal-klijenti u tas-suq.

Kellha wkoll deficjenzi biex tissindika kif kienu qed jinvestu l-fondi l-*Insight* li kien is-*Sub-Manager*.¹⁸

L-MFSA immultat lill-VFM is-somma ta’ €149,821.

Il-BOV hareg *Company Announcement* li tghid li kien se jappella din id-decizjoni tal-MFSA. Però, f’*Company Announcement* li hareg, sussegwentement, fit-18 ta’

¹³ *Ibid.* p. 8

¹⁴ *Ibid.* p. 9

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ *Ibid.* p. 10

¹⁷ *Ibid.*

¹⁸ *Ibid.* p. 8-9

Lulju 2011, il-Bank habbar li mhux ser jappella ghaliex kellu konkorenza kbira ghall-Offerta u, flimkien mal-*VFM*, ma riedux itawwlu l-kwistjoni.

Ir-rapport l-iehor dwar prattici ta' bejgh ta' *units* fil-*Property Fund*, l-*MFSa* hargitu fit-22 ta' Gunju 2012, kwazi sena wara li ghalqet l-Offerta.

L-*MFSa* sabet diversi nuqqasijiet fosthom: nuqqas ta' pariri tajbin (*inappropriate*) lill-klijenti kif ukoll sabet prattici ta' "*misleading information*" lill-klijenti, kif ukoll ksur ta' diversi regolamenti li jirregolaw it-thaddim tan-negozju applikabbli dak iz-zmien.¹⁹

Ghalhekk imponiet multa amministrattiva fuq il-*BOV* ta' €203,350.

Il-Bank hallas il-multa u l-appell li kien ghamel quddiem it-Tribunal ghas-Servizzi Finanzjarji kontra parti minn din id-decizjoni li gie irtirat mill-*BOV* minghajr ma accetta l-ebda responsabbiltà legali.

Ghall-*MFSa*, l-Offerta ma kinetx ikkonkludiet il-kaz, kif kienet l-intenzjoni tal-*BOV* li min jehodha kien ikun qed icedi kwalunkwe dritt legali kontra l-*BOV*. Fil-fatt, permezz ta' Direttiva tat-28 ta' Gunju 2011, l-*MFSa* obligat lill-Bank biex jizgura illi l-accettazzjoni ta' din l-Offerta kellha tkun minghajr pregudizzju ghal kwalunkwe dritt li whud mill-investituri kellhom ghal kumpens jew, addirittura, jergghu jitpoggew fil-qaghda finanzjarja taghhom qabel ma investew fil-*Property Fund*.

Permezz ta' ittra tal-1 ta' Gunju 2012,²⁰ l-*MFSa* infurmat lill-*BOV* li kienet se tigi appuntata kumpanija professjonali li tagixxi b'mod indipendenti sabiex, fost affarijiet ohra, kellha tikklassifika lill-investituri bhala dawk li kienu jikkwalifikaw bhala "*experienced investors*" u ohrajn li ma kinux jikklassifikaw bhala "*experienced investors*", bl-intenzjoni li min ikun eligibbli jithallas kumpens mill-*BOV*.

Giet appuntata id-ditta ta' *Mazars*, li r-rapport taghhom tlesta fil-21 ta' Jannar 2013.²¹ L-*MFSa* ghaddiet lista ta' investituri li, skont dan ir-rapport, kellhom

¹⁹ *Report on the MFSa investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund.*

²⁰ Ittra mid-Direttur Generali tal-*MFSa* lic-*Chairman* tal-*BOV* annessa bhala *Exhibit 1* quddiem il-*Financial Services Tribunal* fil-kaz: *BOV vs MFSa*.

²¹ *Mazars - Independent Expert's Report, 21 January 2013.*

jinghataw kumpens, u l-BOV hallas lil dawk l-investituri li kienu eligibbli skont ir-rapport tal-Mazars.

Skont dawn il-kriterji gie deciz min kellu jinghata kumpens u min ma kellux jinghata kumpens. Minkejja li l-BOV kien nizzel fl-Offerta li din kienet tikkonkludi l-kaz ghal min jaccettaha, (*in full and final settlement*), xorta wahda ghamel hlasijiet lil diversi investituri skont kif stabbilit mill-Mazars.

Il-Bank of Valletta p.l.c., f'isem il-Grupp, hallas din id-differenza lil numru ta' investituri, izda ohrain li nstabu li kellhom "*l-esperjenza*" jew li t-tranzazzjoni kienet fuq bazi ta' "*Execution Only*" ma inghatawx id-differenza bejn dak li investew u l-ammont imhallas bl-Offerta jew minghajrha.

Eccezzjonijiet Preliminari

Eccezzjonijiet dwar Gurisdizzjoni

Il-provditur tas-servizz qajjem tlett eccezzjonijiet dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m'ghandux jisma' dan il-kaz ghaliex m'ghandux il-kompetenza taht il-ligi li jiddeciedi dwar kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet li saret *res judicata* liema kwistjoni tista' titqajjem biss quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili b'mod esklussiv; li ghalhekk l-ilment huwa wiehed frivolu u vessatorju *ai termini* tal-Artikolu 21(2)(c) tal-Kap. 555 u li fil-konfront tal-BOV l-ilmentatur mhuwiex "*klijent eligibbli*".

L-Arbitru ser jittratta dawn l-eccezzjonijiet dwar kompetenza flimkien.

L-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji gie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tieghu.

Ghalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jigi mitlub jiddeciedi, izda hija stabbilita fuq kriterji oggettivi li l-legizlatur deherlu li ghandu jistabbilixxi.

Skont il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta,²² l-Arbitru ghandu l-kompetenza li *“jisma’ lmenti skont il-funzjonijiet tieghu taht l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imgiba ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji.”*

M’hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista’ jisma’ kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eligibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

Dan huwa imsahhah minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bhala dik li *“jittratta lmenti mressqa minn klijenti eligibbli.”* L-istess, m’hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa’ fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Ghalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun *“klijent eligibbli”* u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun *“provditur tas-servizzi finanzjarji”* skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

“Klijent eligibbli” huwa definit bhala:

“klijent li jkun konsumatur ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovdi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta’ xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.”²³

L-istess artikolu jipprovdi li *“‘klijent’ ghandu jinkludi, persuna fizika, inkluzi s-successuri taghha fit-titolu jew mikrointrapriza.”*

Il-ligi tistabbilixxi ukoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

“‘provditur tas-servizzi finanzjarji’ tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun gie licenzjat jew awtorizzat xort’ohra mill-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta skont l-Att dwar l-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta jew kull ligi ohra tas-servizzi finanzjarji, inkluz izda mhux limitat ghal servizzi ta’ investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta’ kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni...”²⁴

²² Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555

²³ Kap. 555, Art. 2

²⁴ *Ibid.*

L-ilmentatur odjern huwa klijent eligibbli filwaqt li l-provditur tas-servizz huwa provditur tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq citat.

Ghalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jigu sodisfatti dawn ir-rekwiziti tal-ligi u, galadarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma' ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tieghu, basta jkun marbut ma' xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u moghti minn provditur ta' servizz li jaqa' taht id-definizzjoni tal-ligi.

Il-legizlatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru hlief ghal dak li jipprovdi l-istess Att. Perezempju, l-Arbitru *“jista' jaghti rimedju pekunjarju ghal kull ilment sa massimu ta' €250,000.”*

Li kieku l-legizlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fic-cirkostanzi li qed jghid il-provditur tas-servizz, allura, kieku kien jaghmel hekk, imma dan il-legizlatur m'ghamlux.

Ghalhekk l-Arbitru qed jichad l-eccezzjonijiet dwar kompetenza u, galadarba gie deciz li l-ilmentatur huwa klijent eligibbli u jista' jressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tieghu u ser jikkonsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qal il-provditur tas-servizzi finanzjarji li qed isostni li l-kaz huwa wiehed maghluq ghaliex sehhet tranzazzjoni bejn il-partijiet liema tranzazzjoni ghandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provditur tas-servizz jaghmel referenza ghal dak li jipprovdi l-Kodici Civili.

M'hemm l-ebda dubju li l-provditur tas-servizz kien qed joffri servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-provditur tas-servizz mhuwiex kumpanija ordinarja li dahlet f'xi kuntratt semplici ma' kontraent iehor, imma l-provditur tas-servizz huwa kumpanija li tahdem fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u hija soggetta ghal skrutinju akbar, anke minn regoli *ad hoc*, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jigi protett l-investitur.

Dan gie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport taghha tal-22 ta' Gunju 2012,²⁵ fejn ghamlitha cara li l-BOV kien suggett ghall-*guidelines* applikabbli qabel l-2007 u l-*Investment Services Rules* minn Novembru 2007.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummercjant u, ghalhekk, japplikaw ghal din ir-relazzjoni guridika kemm ligijiet, regoli u regolamenti pratici u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet supervizjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke ligijiet u Direttivi²⁶ li saru biex jaghtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni guridika li nholqot bejn l-ilmentatur u l-provditur tas-servizz m'hijjex wahda regolata esklussivament mill-Kodici Civili u fejn *si tratta* relazzjoni bejn konsumatur u kummercjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Ligijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintuzaw espressjonijiet mhux gusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodici Civili u l-Kodici tal-Kummerc.²⁷

L-Arbitru dahal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Kaz Nru. 028/2016 deciz minnu fit-23 ta' Frar 2018,²⁸ u semma' r-ragunijiet ghalfejn ma sehhetx tranzazzjoni bejn il-provdituri tas-servizz u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont decizjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kuncett tal-*pacta sunt servanda* f'dawn il-kazi fejn *si tratta* kuntratt bejn konsumatur u kummercjant kellu l-limitazzjonijiet tieghu.

Spjega ukoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' accettazzjoni saru f'cirkostanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq ghazla hlief li jaccetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu taghha u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed icedu d-drittijiet litigjuzi taghhom, jew li b'xi mod kienu qed icedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, ghandhom jitqiesu klawsoli ingusti u pprojbiti u jitqiesu daqsliekeku qatt ma ddahhlu.

²⁵ *Report on the MFSA Investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund.*

²⁶ Kap. 555, Art 19(3)(c)

²⁷ Kap. 378, Art. 47(B)

²⁸ *Link:* <https://financiarbiter.org.mt/en/About-Us/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>

Galadarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'ghandhom l-ebda effett, ghalhekk jitqies li ma sehhet l-ebda tranzazzjoni bejn l-ilmentatur u l-provditur tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-kaz.

Peress li kif inghad l-Arbitru dahal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista' jkun b'mod "*ekonomiku u mhaffef*,"²⁹ qieghed jaghmel referenza ghal dak li gie deciz minnu fil-Kaz Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018,³⁰ u r-ragunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-kaz f'dan ir-rigward, ghandhom jghoddu ukoll ghal dan il-kaz.

Ghalhekk l-Arbitru qed jichad dawn l-eccezzjonijiet.

Eccezzjoni li l-BOV m'huwiex il-Legittimu Kontradittur

Dwar l-eccezzjoni li l-BOV mhuwiex il-legittimu kontradittur l-Arbitru m'ghandux ghalfejn jidhol wisq fil-fond ta' din l-eccezzjoni ghax jidher evidenti li kien il-BOV li biegh il-prodott ta' investiment lill-ilmentatur u l-ilmentatur huwa gustifikat li jaghmel l-ilment kontra min bieghlu u tah parir fuq il-prodott.³¹

Il-provditur tas-servizz dahal f'obbligi kuntrattwali ma' l-ilmentatur u, ghalhekk, huwa evidenti li huwa l-legittimu kontradittur.

Eccezzjoni li l-Ilmentatur m'ghandux Interess Guridiku

Dwar l-interess guridiku tal-ilmentatur, l-Arbitru jhoss li jkun adegwat li jinghad li l-ilmentatur ghandu interess reali, attwali u personali u johrog minn vjolazzjoni ta' dritt. L-ilment li ghamel jista' jipproduci rizultat pekunjarju jew vantagg ghalih u huwa guridiku u bbazat fuq dritt pretiz u, ghalhekk, ghandu interess guridiku.

Barra minn hekk, galadarba huwa "*klijent eligibbli*" skont il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, huwa ghandu d-dritt iressaq l-ilment tieghu quddiem l-Arbitru.

Eccezzjonijiet dwar Preskrizzjoni

²⁹ Kap. 555, Art 19(3)(d)

³⁰ Dan il-kaz jinsab fuq il-link: <https://financiararbiter.org.mt/en/About-Us/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf>

³¹ A fol. 90

Il-provditur tas-servizz qed jeccepixxi l-preskrizzjoni a bazi tal-Artikoli 1222, 2153 u 2156 tal-Kodici Civili.

Skont l-Artikolu 1222, kwalunkwe azzjoni li ghandha l-effett li tirrexxindi kuntratt hija preskritta bit-trapass ta' sentejn.

Dwar l-ewwel eccezzjoni tal-preskrizzjoni ibbazata fuq l-Artikolu 1222(1) tal-Kodici Civili, l-istess artikolu jstabilixxi li:

“Meta l-ligi f’xi kaz partikolari ma tistabilixxix zmien aqsar, l-azzjoni ghar-rexxissjoni minhabba vjolenza, zball, eghmil doluz, stat ta’ interdizzjoni, jew nuqqas ta’ età, taqa’ bil-preskrizzjoni eghluq sentejn.”

Jigifieri dan l-artikolu jghodd ghal meta min jiftah azzjoni, f’dan il-kaz ilment quddiem l-Arbitru, dik l-azzjoni tkun ibbazata fuq ir-rexxissjoni. L-ilmentatur mhux qed jitlob rexxissjoni tal-obbligazzjoni u, ghalhekk, mhuwiex il-kaz li jigi applikat l-Artikolu 1222 (1) tal-Kodici Civili.

Ghalhekk din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

L-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 qed jigi invokat ghaliex skont il-provditur tas-servizz it-talbiet tal-ilmentatur huma msejsa fuq allegazzjonijiet ta’ responsabbiltà *extra contrattuale* jew *aquiliana* u huma preskritti skont l-istess artikolu.

L-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 jghid li *“L-azzjoni ghall-hlas tal-hsarat mhux ikkagunati b’reat taqa’ bi preskrizzjoni bl-eghluq ta’ sentejn.”*

Dwar din il-preskrizzjoni l-Arbitru jaghmel referenza ghal dak deciz fis-sentenza: **Go p.l.c. vs Charles Dimech**,³² fejn il-Qorti qalet:

“Illi l-Qrati taghna dejjem irritennew illi il-preskrizzjoni ta’ sentejn imsemmija fl-Artikolu 1917 tal-Ordinanza VII tal-1868 (dak li illum hu l-Artikolu 2153 tal-Kodici Civili) hija applikabbli ghad-danni extra-kontrattwali jigifieri dawk li gejjin mhux minn inadempjenza ta’ obbligazzjoni imma ‘ex delictu vel quasi’.

Meta d-danni huma ‘ex contractu’ ghax gejjin minn vjolazzjoni ta’ obbligazzjoni, l-preskrizzjoni hija dik ta’ hames snin u mhux ta’ sentejn.”

³² PA, 28 ta’ Lulju 2011

Barra minn hekk, kif intqal mill-Qorti tal-Appell fil-kawza **Avv. Dr. Pio M. Valletta pro et noe vs Jenó Torocsik et deciza fis-7 t'Ottubru 2016:**

“Il-preskrizzjoni ta’ sentejn li tolqot l-azzjoni ghal danni li ma jkunux kagunati b’reat hija applikabbli biss fil-kaz ta’ danni indipendenti minn obbligazzjoni kuntrattwali (Stivala vs Colombo, PA, 9/1/1953. VOI XXXVII.ii.622).”

Fil-kaz odjern, l-ilmentatur u l-provditur tas-servizz kellhom relazzjoni kuntrattwali bejniethom meta l-provditur biegh dan il-prodott lill-ilmentatur.

Galadarba l-ilment johrog minn relazzjoni kuntrattwali, u din l-eccezzjoni hija bbazata fuq preskrizzjoni relatata ma’ azzjoni akwiljana, din l-eccezzjoni dwar preskrizzjoni qieghda ukoll tigi michuda.³³

Fl-istess eccezzjoni jigi innutat ukoll li jissemma l-Artikolu 2156 tal-Kodici Civili. Fil-fehma tal-Arbitru, l-provditur tas-servizz m’ghazilx bejn preskrizzjoni jew ohra u tahom it-tnejn biex jekk ma tirnaxxix wahda tirnaxxi l-ohra. Dan m’ghandux ikun il-kaz ghaliex l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni trid tkun minghajr ekwivoku, cara u specifika. Min jaghti l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni tant irid ikun cert minnha li jrid ukoll jippruvaha.

F’dan il-kaz l-Arbitru jinnota ukoll li meta jissemma l-Artikolu 2156, ma jissemma l-ebda sub-artikolu tieghu, u dan jaghmel din l-eccezzjoni manka ukoll.

L-Arbitru ma jstax jghid hu liema preskrizzjoni preciza ghandha tapplika u, fejn hemm dubju, l-Arbitru ghandu jichad l-eccezzjoni.

Barra minn hekk, din l-eccezzjoni giet ipprezentata fil-25 ta’ Jannar 2018 u, ghalhekk, kienet digà dahlet l-emenda ghall-Kodici Civili rigwardanti l-Artikolu 2160 tal-istess Kodici fejn il-ligi titfa’ obbligi addizzjonali fuq min jeccepixxi l-preskrizzjoni a bazi tal-Artikoli 2147, 2148, 2149, 2156 u 2157, fejn jintqal espressament illi l-preskrizzjonijiet imsemmija f’dawn l-Artikoli *“m’ghandhomx effett jekk il-partijiet li jeccepuhom ma jaghtux gurament minn jeddhom waqt il-kawza li m’humix debituri jew li ma jiftakrux jekk il-haga gietx imhallsa”*.

³³ Ara Roland Darmanin Kissaun et vs GlobalCapital Financial Management Ltd., PA, 1/06/2017

Dwar l-insenjament ta' dawn l-emendi recenti fil-Kodici Civili, l-Arbitru jagħmel referenza għal dak deciz f'dan ir-rigward **mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fl-ismijiet *Bottega Del Marmista Ltd. vs Paul Mifsud pro et* fis-26 ta' Jannar 2018**, u dak deciz mill-**Prim'Awla tal-Qorti Civili fis-sentenza fl-ismijiet *P&S Limited et vs Noel Zammit et* fis-16 ta' Frar 2018**, u l-Arbitru jagħmel tiegħu l-argumentazzjoni tal-Qrati msemmija f'dawn is-sentenzi li għandhom relevanza għall-kaz odjern.

Il-provditur tas-servizz naqas li jimxi ma' dak li jipprovdu l-emendi fl-Artikolu 2160 tal-Kodici Civili u wkoll li jindika l-Artikolu preciz tal-Ligi.

Għar-ragunijiet kollha 'il fuq mogħtija din l-eccezzjoni qiegħda ukoll tigi michuda.

Fil-Mertu

L-Arbitru jrid jiddeciedi dan il-kaz skont dak li, fil-fehma tiegħu, huwa ekwu, gust u ragonevoli fic-cirkostanzi partikolari u merti sostantivi tal-kaz.³⁴

L-Ilmentatur

Fis-seduta tal-5 ta' Gunju 2018, l-ilmentatur spjega li huwa la kien jaf jikteb u lanqas jaqra. L-ilmentatur spjega ukoll li huwa kien jahdem bhala xufier mal-XXX u kien jahdem ukoll bhala kahhal u bajjad *part-time*.³⁵ Għal dik li hi edukazzjoni, l-ilmentatur spjega li kien attenda l-iskola tas-sna' u ma kellux certifikati.

Il-Provditur tas-Servizz

Fis-sezzjoni C tar-risposta tiegħu, il-provditur tas-servizz irrimarka li l-allegazzjonijiet tal-ilmentatur huma nfondati fejn essenzjalment sahaq li: l-ilmentatur iddikjara huwa stess li kien *experienced investor* u li l-investment sar fuq bazi ta' *execution only* fejn l-ilmentatur ma rcieva l-ebda parir mill-Bank għall-investment fejn dan gie ukoll konkluz minn *Mazars* skont l-*Independent Review* li tqabbd u jagħmlu mill-*MFSA*; li l-ilmentatur jirrigwarda l-menti li digà gew tranzatti permezz tal-kuntratt ta' tranzazzjoni fejn l-ilmentatur mhuwiex qed

³⁴ Kap. 555, Art 19(3)(b)

³⁵ A fol. 107

jitlob sabiex il-kuntratt ta' tranzazzjoni jitwarrab u, ghalhekk, il-kuntratt ta' tranzazzjoni ghandu jinghata l-effett kollu tieghu; li t-terminu "*experienced investor*" huwa definit fl-*Application Form* liema tifsira hija dik stabbilita fil-ligi, specifikament fl-*Investment Services Rules for Professional Investor Funds* fejn il-kriterji li jridu jigu milhuqa huma oggettivament determinabbli mit-tifsira stess; li kien l-ilmentatur stess li ddikjara illi huwa jikkwalifika bhala "*experienced investor*" abbazi tal-kriterji f'paragrafu 3 tal-*Application Form* u fejn l-ilmentatur kien investa gewwa fondi ohra precedentament; li l-ilmentatur ghandu juri u jipprova ghalfejn m'ghandux jitqies bhala *experienced investor* u jiddikjara jekk ghandux xi investimenti fi kwalunkwe fondi ohra li mhumiex gesiti mill-BOV *Asset Management Limited*.³⁶

Matul is-smigh ta' dan il-kaz, il-provditur tas-servizz ipprezenta tlett *affidavits* flimkien ma' dokumentazzjoni ohra kif gej:

*Affidavit tas-Sur Mario Mallia – Chief Executive Officer mal-Bank of Valletta p.l.c.*³⁷

Fl-*affidavit* tieghu saret partikolarment referenza ghall-fatt li l-investimenti fil-proprjeta' immobbli kienu gew affettwati b'mod negattiv kawza tal-krizi finanzjarja globali li hakmet is-swieq finanzjarji madwar id-dinja. Barra minn hekk, hu sahaq fuq il-fatt li l-ilmentatur kien accetta l-Offerta tal-provditur tas-servizz (€0.75), liema Offerta kienet suggetta ghal diversi kundizzjonijiet.

*Affidavit tas-Sur Kenneth Farrugia – Chief Officer Business Development mal-Bank of Valletta p.l.c.*³⁸

L-*affidavit* tieghu huwa iktar iffokat fuq l-irwolijiet tas-SICAV, tal-BOV *Asset Management Limited* (qabel VFM) bhala *Manager* tal-Fond, tal-*Bank of Valletta p.l.c.* bhala l-Kustodju tal-Fond u l-LVMMPF innifsu kif ukoll il-komunikazzjonijiet mal-investituri. Fost dokumenti ohra, mal-*affidavit* tieghu giet ipprezentata kopja tal-Prospett Supplementari datat l-1 ta' Settembru 2005.

³⁶ A fol. 52-53

³⁷ A fol. 236

³⁸ A fol. 110

*Affidavit tas-Sur Peter Perotti – Chief Retail Banking Officer mal-Bank of Valletta p.l.c. u Direttur tal-La Valette Funds SICAV p.l.c.*³⁹

L-*affidavit* tieghu iffoka fuq is-sospensjoni tal-fidi tal-ishma fil-LVMMPPF u x'wassal ghal din is-sospensjoni, filwaqt li elenka d-diversi komunikazzjonijiet li saru mal-investituri f'dan ir-rigward. Gew ukoll ipprezentati diversi kontijiet finanzjarji tal-iskema fost dokumenti ohra relatati mal-Fond.

Però, fl-ebda wiehed mit-tlett *affidavits* ipprezentati, l-provditur tas-servizz ma ittratta l-ilment specifiku imressaq mill-ilmentatur fejn dawn it-tlett *affidavits* huma ta' natura generali u mhux specifici ghall-ilment innifsu.

Kunsiderazzjonijiet Ohra

L-Investment hekk kif mibjugh lill-ilmentatur u Aspetti ohra

Fis-seduta tal-5 ta' Gunju 2018, l-ilmentatur spjega li huwa kien mar il-Bank biex jinvesti xi flus fejn qalulu bil-Fond u li dan kien investment tajjeb ghax kien jinvesti fil-proprjetà.⁴⁰ L-ilmentatur sahaq li ma qalulux li seta' jitlef il-flus mill-investment.

Fuq l-esperjenza u l-gharfien tieghu fuq l-investimenti, l-ilmentatur sahaq li:

“Nghid li ma kontx nifhem fl-investimenti; kont immur il-bank u meta kienu jghiduli, ‘Dan investment tajjeb,’ kont noqghod fuqhom. Imma dwar kif jahdmu l-investimenti ma kont nifhem totalment xejn”.⁴¹

Fl-istess seduta l-ilmentatur iddikjara ukoll li:

“Nghid illi l-karti li ffirmajt kienu li jien tajt il-flus lill-bank u tawni l-ircevuta. Nghid li dakinhar tatni l-karti biex niffirmahom u, kif digà ghidt, jien la naf naqra u lanqas nikteb jigifieri ma qrajthomx. Nghid li jien ma stajtx naqrahom ghax la naf naqra u lanqas nikteb. Il-karti dejjem inzommhom imma ma nafx naqrahom ghax, kif ghidt, skola ma ghandi xejn”.⁴²

³⁹ A fol. 280

⁴⁰ A fol. 107

⁴¹ *Ibid.*

⁴² A fol. 108

L-akkwist tas-sehem fl-LVMMPPF mill-ilmentatur fit-28 ta' Frar 2006, huwa evidenzjat bil-kopja tal-*Contract Note* li nharget mill-VFM.⁴³ Fil-formola ufficjali tas-SICAV rigward l-accettazzjoni tal-Offerta mill-ilmentatur fis-sena 2011 hemm indikat li l-konsiderazzjoni pagabbli lill-ilmentatur kienet ta' €16,015.60.⁴⁴

Mal-*Application Form*⁴⁵ tal-ilmentatur giet kompluta *Experienced Investor Declaration Form*.⁴⁶ Hekk kif indikat fl-*Appendix V*⁴⁷ tal-Prospett Supplimentari⁴⁸ datat l-1 ta' Settembru 2005, l-ebda applikazzjoni ghal dan l-investment ma setghet tigi accettata sakemm din il-formola ma tkunx kompluta.

Sabiex investitur seta' jkun meqjus eligibbli li jinvesti fl-LVMMPPF, kellu jissodisfa d-definizzjoni ta' *experienced investor* u wahda minn tliet kriterji partikolari. Dawn it-tliet kriterji huma elenkati kemm fid-definizzjoni⁴⁹ ta' *experienced investor* fil-Prospett Supplimentari, kemm f'*Appendix V* tal-istess Prospett, kif ukoll fl-*Experienced Investor Declaration Form*.

Din il-formola tal-ahhar turi dikjarazzjoni iffirmata mill-ilmentatur li huwa kien *experienced investor* peress li fil-hames snin precedenti kien ghamel tranzazzjonijiet ta' investimenti li kienu jammontaw ghal tal-inqas is-somma ta' USD50,000 jew l-ekwivalenti.

Dwar l-iffirmar tal-*Experienced Investor Declaration Form* mill-klijenti li xtraw dan il-Fond, l-Arbitru ra r-rapport tal-MFSA⁵⁰ li kien sar biex l-MFSA tara xi prattici ta' bejgh (*sales practices*) kien uza l-Bank biex biegh dan il-Fond.

Qabel xejn, l-MFSA ghamlitha cara li dan il-Fond ma setax jinbiegh lil kulhadd:

“The features of the Fund including its risk factors as described in the prospectus of the Fund, made this eligible to be licensed as a professional investor fund which could be marketed only to investors who qualify as ‘experienced investors’, therefore, ‘persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and

⁴³ A fol. 89

⁴⁴ A fol. 88

⁴⁵ A fol. 90

⁴⁶ A fol. 91

⁴⁷ A fol. 164

⁴⁸ A fol. 114

⁴⁹ A fol. 117-118

⁵⁰ Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund 22 June 2012.

***understand the risks involved'* with regards to an investment in the Fund. Its features, including the relevant risks, made this an unsuitable product for unsophisticated retail investors or investor having a cautious risk profile. In fact, BOV's own asset allocation models for investors, when updated to include reference to the Fund in March 2006, did not recommend any exposure to the Fund for clients with a cautious risk profile.”⁵¹**

Ghalhekk, il-fatt wahdu li l-investituri kienu iffirmaw din l-*Experienced Investor Declaration Form*,⁵² li minghajr l-iffirmar taghha l-Bank ma setax ibieghilhom dan l-investment, ma kienx ifisser li b’daqshekk l-investituri saru verament investituri ta’ esperjenza. Din il-formola - *standard form* - inghatat mill-Bank lil kull min deherlu li seta’ jbieghlu dan il-Fond, li inbiegh fuq skala kbira hafna lil eluf ta’ klijenti. Dan il-hsieb huwa ukoll dak li ddecidiet l-MFSA fir-rapport taghha ‘l fuq imsemmi:

“Further to an exercise carried out by the Authority to verify *inter alia* the nature of the investors, it was determined that by reference to the nature of their profession/occupation, various advisory clients reviewed would be regarded as unsophisticated investors. *Many investors were only regarded as experienced investors due to their self-declaration that they had carried out investment transactions amounting to at least a sum of, or equivalent to, USD50,000. In this regard, the records of BOV provided to the MFSA in relation to these investors indicate that in various instances, BOV advisors did not take reasonable steps to ensure that the said investors were indeed experienced investors before advising them to invest in the Fund, and that the Fund was suitable for these clients.*”⁵³

Mela ghall-MFSA il-fatt li l-klijenti inghataw l-*Experienced Investor Declaration Form* biex jiffirmawha ma kienx bizzejjed u kien hemm certu responsabbilità applikabbli fuq il-provditur tas-servizz biex jizgura li l-investituri kienu tassew ‘*experienced investors*’. L-Arbitru jaqbel ma’ dan.

Ghalkemm fil-kuntest ta’ *advisory clients* hemm obbligi addizzjonali fejn kellu jigi assessjat is-*suitability* tat-tranzazzjoni ghall-klijent, wiehed iqis li anke fejn is-

⁵¹ *Ibid.*, p.10, *Bold* tal-Arbitru

⁵² Li kif ser jigi muri f’ din id-decizjoni ma kienx kompluta ghax ma kienx konformi mal-Prospett Supplimentari

⁵³ *Ibid.*, *Bold* u *italics* tal-Arbitru

servizz offrut lill-klijent ma kienx jinvolvi *investment advice*, il-Bank xorta kellu certu responsabbiltà u kellu jezercita prudenza u diligenza fir-rigward ta' min qieghed jinvesti u jiddahhal fil-Fond, u dan minhabba l-kriterji specifici ta' eligibilità li kienu japplikaw ghal min seta' jinvesti fil-Fond.

F'dan ir-rigward wiehed kellu jiehu in konsiderazzjoni ghal min il-Fond kien, fl-ahhar mill-ahhar, immirat jigifieri "*Experienced investors*" hekk kif definit fil-Prospett. Wiehed iqis ukoll aspetti ohra relevanti, perezempju, il-mod ta' kif inbiegh l-LVMMPPF fejn dan il-prodott gie "*marketed*" jew offrut mir-rapprezentanti tal-Bank fuq firxa wiesgha lil diversi klijenti; il-konnessjoni tal-Bank mal-Fond; u l-fatt li l-Fond kien *Professional Investor Fund* u li, ghalhekk, kien jaqa' taht regim distint u separat minn dak applikabli ghal *Retail Funds* fejn ir-regim ta' *Professional Investor Funds* joffri inqas protezzjoni hekk kif imsemmi b'enfasi fis-sezzjoni intitolata "*Important Information*" fis-*Supplementary Prospectus* tal-LVMMPPF stess.

L-Arbitru jaqbel ukoll ma' dak deciz mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili⁵⁴ fejn iddecidiet li bl-iffirmar wahdu ta' dokumenti f'kaz ta' bejgh ta' servizz finanzjarju ma kienx jeskolpa lill-provditur tas-servizz jekk wiehed ma kienx konsapevoli ta' dak li kien qed jiffirma.

F'dan il-qasam fejn ghandek espert fuq naha u konsumatur zghir fuq in-naha l-ohra, il-provditur tas-servizz ghandu r-responsabbiltà li jara li l-klijent kellu "*the expertise, experience and knowledge*" u li jifhem ir-riskji marbuta ma' dak il-prodott u mhux sempliciment jitlob lill-klijent jiffirma dokumenti biex jaghmluh eligibbli fuq l-aspett biss li mtliet u giet iffirmata l-formola, minghajr ma din tinghata l-hsieb, l-attenzjoni u l-importanza dovuta u minghajr ma jigi ukoll zgurat li hemm bazi ragonevoli li tiggustifika d-dikjarazzjonijiet ta' *experienced investor* fit-totalità taghha.

Ghalhekk l-Arbitru jrid jara jekk verament l-ilmentatur kellux dik l-*expertise*, esperjenza u taghrif biex jinvesti f'dan il-Fond u jekk giex dikjarat "*experienced investor*" ghaliex sempliciment gie moghti l-*Experienced Investor Declaration Form* biex jiffirmaha. Dan l-Arbitru jrid jaghmlu skont il-provi migjuba quddiemu mill-partijiet.

⁵⁴ *Evelyn Farrugia et vs GlobalCapital Financial Management Ltd.*, 11/07/2016

Experienced Investor u l-Experienced Investor Declaration Form

A bazi tal-kontenut tal-Prospett Supplimentari datat 1 ta' Settembru 2005, l-ebda applikazzjoni ghal dan l-investment ma setghet tigi accettata sakemm l-*Experienced Investor Declaration Form* ma tkunx kompluta.

Fil-fatt, is-sezzjoni *Buying, Selling and Switching*⁵⁵ tal-Prospett Supplimentari, tindika bic-car u b'mod enfazzat li:

*"No applications for investment will be accepted unless an Experienced Investor Declaration Form as set out in Appendix V accompanies it."*⁵⁶

L-istess sezzjoni tindika ukoll:

*"Investment in the Fund is only suitable for investors who meet the Experienced Investor criteria as defined under the section 'Definitions'."*⁵⁷

Taht is-sezzjoni *Definitions*⁵⁸ fil-Prospett Supplimentari, *Experienced Investor* hija definita hekk kif gej:

"Experienced investors are considered as persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved. An investor must state the basis on which he/she satisfies this definition, either by confirming that he/she is:

- 1. a person who has worked in the financial services sector for at least one year in a professional position, or,*
- 2. a person who has been active, for at least one year in a professional position, in the acquisition and/or disposal of real estate property funds and/or in securities linked to real estate property, or,*
- 3. a person who within the past 5 years, carried out investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000.*

In case of joint Applicants, the Applicants must have either:

⁵⁵ A fol. 130

⁵⁶ *Ibid.*

⁵⁷ A fol. 131

⁵⁸ A fol. 117

- i. *carried out separately, within the past 5 years, investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000 in which case each joint holder has to meet, individually, the Experienced Investor criteria, or,*
- ii. *carried out jointly, within the past 5 years, investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000 in which case, provided that they are the same joint holders, the Experienced Investor criteria may be met jointly.”*

Izda jekk, imbaghad, tinghata harsa lejn l-*Experienced Investor Declaration Form*⁵⁹ li l-ilmentatur gie ipprezentat sabiex jiffirma, **wiehed isib li hemm aspett materjali li huwa nieqes u jidher li anke fil-prattika gie injorat jew ma inghatax l-attenzjoni dovuta meta nbiegh l-istess Fond.**

Dan l-aspett huwa, fil-fatt, l-istqarrija tal-bidu nett tad-definizzjoni ta' *Experienced Investor* fuq xiex il-paragrafi sussegwenti huma msejsa. Il-formola tiddekrivi biss it-tliet kriterji fuq liema bazi l-investitur jissodisfa d-definizzjoni ta' *Experienced Investor*, izda ma tispecifikax u ma tinkludix b'dettall u prominenza il-paragrafu principali u inizjali li minnu titlaq u tizvolgi l-istess definizzjoni hekk kif, fil-fatt, deskritta b'mod komplet fis-sezzjoni "*Definitions*" fil-Prospett Supplimentari.⁶⁰

Fil-fatt, id-definizzjoni⁶¹ fil-Prospett Supplimentari ghandha klawsola inizjali kruċjali li tghid "*Experienced investors are considered as persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved*".

Din l-istess klawsola principali ma gietx specifikata u mnizzla fl-*Experienced Investor Declaration Form* ipprezentata lill-ilmentatur hekk kif imsemmi hawn fuq, izda l-enfasi fil-formola saret biss fuq il-paragrafi sussegwenti tad-definizzjoni. Lanqas giet ipprovduta xi evidenza li dan l-aspett seta' kien spjegat jew diskuss qabel l-investment.

⁵⁹ A fol. 91

⁶⁰ A fol. 117

⁶¹ *Ibid.*

Fir-rapport taghha tat-22 ta' Gunju 2012, dwar "*sales practices*" tal-BOV in konnessjoni ma' dan il-Fond, l-MFSA ukoll tat importanza lil din il-parti tad-definizzjoni ta' "*experienced investor*":

"The features of the Fund including its risk factors as contained in the prospectus of the Fund, made this eligible to be licensed as a professional investor fund which could be marketed only to investors who qualify as '*experienced investors*', therefore, '*persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved*' with regard to the investment in the Fund."⁶²

L-Eligibilità tal-Ilmentatur bhala *Experienced Investor*

Fl-applikazzjoni tieghu, l-ilmentatur iffirma li kien eligibbli taht it-tielet kriterju, *cioè*, li fil-hames snin precedenti, ghamel tranzazzjonijiet ta' investiment li jammontaw ghal mill-inqas is-somma, jew ekwivalenti, ghal USD50,000.⁶³

Meta sar l-ezercizzju tal-*Mazars*⁶⁴ fis-sena 2011 fuq Direttiva tal-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta,⁶⁵ din id-ditta kienet rat il-fajl ghand il-provditur tas-servizz. L-ittra datata 21 ta' Jannar 2013,⁶⁶ li intbaghtet mill-Bank lill-ilmentatur tindika l-ezitu tal-ezercizzju li sar mill-*Mazars*.

F'din l-ittra gie spjegat li wara *review* tal-fajl tal-ilmentatur mill-*Mazars*, "*... it results that your application properly falls into the execution only category and, consequently you are not eligible for any additional payment from the Bank*".⁶⁷

Il-prospett tal-*holdings* tal-ilmentatur ipprezentat mill-Bank jindika diversi tranzazzjonijiet li saru qabel kif ukoll wara li nxtara l-investiment fl-LVMMPF.⁶⁸

Minn din il-lista johrog li kien hemm biss dawn it-tranzazzjonijiet ta' investimenti matul il-hames snin precedenti tal-investiment fil-Fond:

⁶² Report by the MFSA investigation into the sales practices...etc p.10 Bold tal-Arbitru.

⁶³ A fol. 91

⁶⁴ Ir-rapport jista' jitrinizzel minn fuq is-sit tal-Awtorità:

<https://www.mfsa.com.mt/pages/announcement.aspx?id=5290>

⁶⁵ Din id-Direttiva kienet annessa mal-Aplikazzjoni ta' Appell li l-provditur tas-servizz kien ressaq quddiem it-Tribunal ghas-Servizzi Finanzjarji kontra l-Awtorità tas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta fit-28 ta' Gunju 2012.

⁶⁶ A fol. 92

⁶⁷ Ibid.

⁶⁸ A fol. 93-97

- xiri ta' sehem fil-*La Valette Sterling Income Fund* fl-4 ta' April 2002, għall-ammont ta' GBP3,600, kif ukoll xiri u *re-investments* ohra fl-istess fond għall-ammont totali ta' GBP677.79, fuq il-perjodu 24 t'Ottubru 2002 sat-30 ta' Jannar 2006.

Il-lista tal-*holdings* tindika diversi tranzazzjonijiet li saru gewwa fondi tal-BAM bhal *La Valette High Yield Fund*, *La Valette Sterling Income Fund*, *Vilhena High Yield Fund EUR* u *Vilhena Sterling Income Fund*, **fejn dawn izda saru wara l-investment fil-Fond.**

Skont il-lista tal-*holdings* tal-ilmentatur ipprezentata mill-provditur tas-servizz, għalhekk ma jirrizultax li l-kriterju ta' tranzazzjonijiet fl-ammont ta' USD50,000 intlaħaq.

Konkluzjoni

- a) It-tranzazzjonijiet li kellu l-ilmentatur skont ir-registru ipprezentat mar-risposta tal-provditur tas-servizz⁶⁹ ma kinux jissodisfaw il-kriterju tal-USD50,000, fir-rigward tal-investment li sar fl-LVMMPF fit-28 ta' Frar 2006.

Għalhekk, il-provditur tas-servizz ma rnextilux jipprova li l-ilmentatur kien jilhaq il-kriterju ta' USD50,000 għall-iskop tal-eligibilità fl-investment hekk kif indikat fil-formola ta' dikjarazzjoni ta' *Experienced Investor*.

Barra minn hekk, jekk wiehed izomm f'mohhu d-definizzjoni b'mod holistika u kompluta hekk kif hi specificata fid-definizzjoni tal-Prospett Supplimentari huwa kkonsidrat li lanqas ma giet ipprovduta bazi cara, konvincenti u ragonevoli fuq xiex wiehed jista' jqis lill-ilmentatur bhala wiehed "*having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make [his] own investment decisions and understand the risks involved,*" li hija parti principali tad-definizzjoni ta' *experienced investor* meta wiehed iqis:

⁶⁹ A fol. 93

- i. li l-unici tranzazzjonijiet li gew indikati qabel ma sar l-investment fil-Fond kienu dawk li johorgu mil-lista tal-*holdings* liema lista tindika biss ix-xiri ta' sehem gewwa fond iehor li huwa ta' natura differenti immirat ghal *retail investors*, u mhux relatat ma' proprjeta' immobbli;
- ii. il-profil tal-ilmentatur, li kien jahdem bhala xufier u kellu xoghol ta' kahhal u bajjad *part-time*, fejn bhala edukazzjoni kien attenda skola tas-sna'ja' u kif iddikjarat minnu stess waqt is-seduta tal-5 ta' Gunju 2018, la kien jaf jaqra u lanqas jikteb u ma kienx jifhem fl-investimenti.⁷⁰

Dak li xehed l-ilmentatur f'dan ir-rigward ma giex kontradett b'xi xhieda mill-provditur tas-servizz li ghazel li ma jtellax bhala xhud lil min kien ghamel it-tranzazzjoni ghalkemm kellu opportunita' li jaghmel dan. Ressaq biss *affidavits* ta' impjegati tal-Bank li ma kellhom x'jaqsmu xejn mal-bejgh tal-prodott.

Huwa, ghalhekk, meqjus li ma hemmx bazi fuq xiex jista' jigi kkonsidrat li l-ilmentatur kellu l-*"expertise and knowledge to be in a position to make [his] own investment decisions and understand the risks involved"* fl-investment *de quo* hekk kif deskritt fid-definizzjoni ta' *experienced investor*.

- b) L-*Experienced Investor Declaration Form*⁷¹ tid-deskrivi biss it-tliet kriterji fuq liema bazi l-investitur jissodisfa d-definizzjoni ta' *Experienced Investor*, izda ma tispecifikax u ma tinkludix b'dettall u prominenza il-paragrafu principali u inizjali li minnu titlaq u tizvolgi l-istess definizzjoni hekk kif, fil-fatt, deskritta b'mod komplut fis-sezzjoni *"Definitions"* fil-Prospett Supplimentari. Dan l-aspett materjali huwa nieqes u jidher li anke fil-prattika gie injorat jew ma inghatax l-attenzjoni dovuta meta nbiegh l-istess Fond ghall-iskop tal-eligibilita' ta' investitur bhala *experienced investor*.

⁷⁰ A fol. 107

⁷¹ A fol. 91

Huwa, allura, meqjus li meta l-ilmentatur kien qed jiffirma l-*Experienced Investor Declaration Form* hekk kif ipprezentata lilu, l-ilmentatur ma ghex infurmat b'mod car u inekwivoku li permezz tal-firma tieghu kien qed jiddikjara li huwa ghandu "*expertise, experience and knowledge*" u li hu f'pozizzjoni li jifhem ir-riskji involuti u jiehu decizjonijiet dwar l-investment.

Il-provditur tas-servizz dghajjed id-definizzjoni ta' *Experienced Investor* meta wiehed jara kif ghazel li japplika fil-prattika l-eligibilita' tal-investitur speċjalment meta wiehed jikkonsidra l-profil tal-ilmentatur u n-natura ta' investment iehor li kellu digà msemmi f'din id-decizjoni.

- c) L-ilmentatur gie pprezentat b'*Experienced Investor Declaration Form* li ma tirriflettix b'mod adekwat id-definizzjoni ta' *experienced investor* fil-Prospett Supplimentari hekk kif spjegat aktar 'il fuq. Minkejja dan, il-provditur tas-servizz xorta ghazel li jitfa' r-responsabbiltà ta' din id-dikjarazzjoni fuq l-ilmentatur minghajr ma juri l-bazi b'mod komplut u sufficjenti fuq xiex l-ilmentatur jissodisfa d-definizzjoni ta' *Experienced Investor* hekk kif riflessa fis-sezzjoni "*Definitions*" fil-Prospett Supplimentari.

Huwa meqjus li meta l-Bank biegh il-prodott, kellu jiehu certi mizuri ragonevoli biex jara li investitur jissodisfa b'mod konkret id-definizzjoni ta' *Experienced Investor*, u dan ghall-interess tal-klijent tieghu stess li kien qiegħed jidhol fi *Professional Investor Fund* u mhux f'xi fond għal *retail investors*.⁷² Dan, izjed u izjed, fil-kuntest fejn il-Bank kien qiegħed ibiegh prodott immanigjat u mahrug minn kumpanija affiljata mieghu stess (hekk kif johrog mill-Prospett Supplimentari tal-LVMMPPF) u fejn wiehed huwa għalhekk mistenni li jezercita izjed prudenza u diligenza fic-cirkostanzi.

- d) Il-klassifikazzjoni ta' *Marcus Partners and Mazars Group* ("*Mazars*") li l-ilmentatur ma kienx eligibbli għal xi pagament addizzjonali mill-Bank trid tittiehed fil-kuntest tal-ezercizzju li għamel il-*Mazars* u d-dikjarazzjoni li saret mill-*Mazars* stess f'dan ir-rigward fejn f'sezzjoni 3.3.3 tar-Rapport

⁷² Fis-sezzjoni intitolata '*Important Information*' f' pagna 6 tal-Prospett Supplimentari datat 1 ta' Settembru 2005, hemm fil-fatt imnizzel li *PIFs*, jgħid li '*Professional Investor Funds*' huma fil-fatt '*Non-Retail Schemes*' (A fol. 120).

ta' Mazars datat 21 ta' Jannar 2013, intitolat "*Directive issued by the Malta Financial Services Authority to Bank of Valletta - Independent Expert's Report*", il-Mazars iddikjarat li

"For the avoidance of doubt where an investment has been deemed to be Execution Only, we have not considered whether the investor qualified as an experienced investor. Mazars has treated and categorised these as Execution Only as per the evidence provided".

Fuq din il-bazi r-relevanza u d-dipendenza fuq l-ezitu tal-ezercizzju li sar mill-Mazars hija kkunsidrata bhala wahda limitata u mhux sufficjenti jew li taghti xi serhan fil-kuntest ta', u ghal iskop tal-ilment in kwistjoni.

- e) Il-provditur tas-servizz kellu l-obbligu li jagixxi fl-ahjar interessi tal-ilmentatur skont ir-regolamenti applikabbli ghalih dak iz-zmien. Il-provditur tas-servizz ma gabx evidenza konvincenti u sufficjenti li dan l-obbligu intlaħaq hekk kif ragonevolment mistenni fir-rigward tal-ilmentatur, meta wiehed jikkonsidra d-diversi nuqqasijiet imsemmija hawn fuq min-naha tieghu.

Ghal dawn ir-ragunijiet l-Arbitru jiddeciedi li l-ilment huwa wiehed ekwu, gust u ragonevoli u qed jilqghu sakemm dan huwa kompatibbli ma' din id-decizjoni.

L-ilmentatur kien investa s-somma ta' €22,395.83, fit-28 ta' Frar 2006,⁷³ u mal-Offerta inghata lura s-somma ta' €16,015.60.⁷⁴ L-ilmentatur ircieva ukoll is-somma totali ta' €199.66 minn distribuzzjoni mill-istess investment fl-LVMMPF.⁷⁵

Fic-cirkostanzi huwa gustifikat li l-ilmentatur jitpogga lura fil-pozizzjoni qabel ma sar l-investment originali. Is-somma li tibqa' f'dan ir-rigward tammonta ghad-differenza li hija ta' €6,180.57.

Ghaldaqstant, ai termini tal-Artikolu 26(3)(c)(iv) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, l-Arbitru qed jordna lil *Bank of Valletta p.l.c.* ihallas lill-ilmentatur is-somma ta' sitt elef, mija u tmenin ewro u sebgha u hamsin centezmu.

⁷³ A fol. 89

⁷⁴ A fol. 88

⁷⁵ A fol. 97

Bl-imghax legali mid-data li fiha l-ilmentatur ipprezenta dan l-ilment sad-data tal-hlas effettiv.

Bl-ispejjez kontra l-provditur tas-servizz.

**Dr Reno Borg
Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji**